

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการทําวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการด้านสุขภาพอนามัยและความต้องการด้านค่าแนะนำของวัยรุ่นในระบะตั้งครรภ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านสุขภาพอนามัยและความต้องการด้านค่าแนะนำกับภูมิหลังของวัยรุ่นตั้งครรภ ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐกิจฐานะ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ในการดูแลและให้ค่าแนะนำแก่วัยรุ่นตั้งครรภต่อไป

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นตั้งครรภที่มีอายุระหว่าง 15 - 19 ปี มาฝากครรภในโรงพยาบาลของรัฐบาล และโรงพยาบาลองค์การกุศลสาธารณะ ที่มีจำนวนเตียง 500 เตียงขึ้นไป และมีแผนกสูติกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 9 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลรามารชิบคี โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลคํารวจ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลภูมิพล โรงพยาบาลพระนินเกล้า โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ และวชิรพยาบาล

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือ วัยรุ่นตั้งครรภที่ไ้จากการสุ่มตัวอย่างดังนี้คือ จากโรงพยาบาลที่เป็นหน่วยเลือก 9 แห่ง สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) มา 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ โรงพยาบาลราชวิถี และวชิรพยาบาล จากนั้นเลือกตัวอย่างตามเกณฑ์ที่ระบุไว้คือ เป็นวัยรุ่นอายุระหว่าง 15 - 19 ปี ตั้งครรภครั้งแรก อายุครรภ 28 สัปดาห์ขึ้นไป ซึ่งมาฝากครรภในช่วงระยะเวลาที่เก็บข้อมูล คือ ตั้งแต่วันที่ 8 - 26 สิงหาคม 2526 รวมทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ โดยสุ่มจากโรงพยาบาลแต่ละแห่งค่อสัปดาห์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างไ้จาก โรงพยาบาลราชวิถี 75 คน วชิรพยาบาล 48 คน และ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ 27 คน รวมเป็น 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการด้านสุขภาพอนามัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งเดิมมีทั้งหมด 60 ข้อ หลังจากการหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการแพทย์ ทั้ง 10 ท่านแล้ว ได้แบบสัมภาษณ์เพิ่มเป็น 74 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยก็นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง ที่โรงพยาบาลชลประทาน จำนวน 20 คน หลังจากนั้นก็ได้เพิ่มแบบสัมภาษณ์อีก 2 ข้อ เพื่อความเหมาะสม ดังนั้นจึงมีแบบสัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น 76 ข้อ แล้วผู้วิจัยก็นำแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (SPSS) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ค่าตัวเลขต่าง ๆ ของข้อมูลครั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้ค่าส่วนร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านสุขภาพอนามัยและความต้องการด้านคำแนะนำกับภูมิหลังของวัยรุ่นตั้งครรภ์ นำมาหาความสัมพันธ์โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2) และข้อมูลเกี่ยวกับอาการผิดปกติที่เกิดขึ้นในขณะตั้งครรภ์ และความต้องการคำแนะนำเมื่อมีอาการผิดปกติเกิดขึ้น วิเคราะห์โดยใช้ค่าส่วนร้อยละ โดยผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคืออายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 68.7 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.0

ระดับอุดมศึกษา ไม่มีเลย ลักษณะครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 59.3 และกิจกรรมในสมรสเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 82.7 ส่วนระดับเศรษฐกิจฐานะของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 57.3 มีอาชีพแม่บ้านเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 70.7 และสถานภาพการตั้งครรรครั้งนี้ส่วนใหญ่ต้องการที่จะมีบุตร คิดเป็นร้อยละ 52.0

2. ค่าร้อยละและความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านร่างกายกับระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐกิจฐานะของกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการด้านร่างกายมากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป เมื่อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยจะไล่ดังนี้ "ต้องการให้รูปร่างเหมือนเดิมภายหลังคลอด" "ต้องการทำงานเบา ๆ ที่บ้าน เช่น กวาดบ้าน ซักผ้า รีดผ้า" "ต้องการถ่ายได้เองโดยไม่ต้องใช้ยาช่วย" "ต้องการคลอดได้เองโดยธรรมชาติ" "ต้องการคืนน้ำนมตามธรรมชาติ" "ต้องการปรึกษาแพทย์ทุกครั้งเมื่อเจ็บป่วย" "ต้องการนอนพักกลางวัน" "ต้องการรับประทานอาหารรสจืด เช่น เผือกจืด เค็มจืด เป็รียวจืด" "ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะ 1 - 3 เดือนแรกของการตั้งครรร" "ต้องการอ่านหนังสือและ/หรือฟังเพลงอยู่ในบ้าน" "ต้องการรับประทานอาหารทุกอย่าง เช่น ข้าว เนื้อสัตว์ ผัก ไขมัน นม" "ต้องการชมภาพยนตร์และ/หรือทีวี" "ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะ 4 - 6 เดือนของการตั้งครรร" "ต้องการพักอยู่กับสามีตามลำพัง" และ "ต้องการเดินเล่นเช้า - เย็น"

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านร่างกายกับตัวแปร 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐกิจฐานะ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์

ความต้องการด้านร่างกายกับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการท้องเดี่ยวพักผ่อนหย่อนใจ" "ต้องการอ่านหนังสือและ/หรือฟังเพลงอยู่ในบ้าน" "ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะ 1 - 3 เดือนแรกของการตั้งครรร" และ "ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะ 4 - 6 เดือนของการตั้งครรร"

ความต้องการด้านร่างกายกับลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการเดินเล่นเช้า - เย็น" "ต้องการ

อาศัยอยู่กับสามีตามลำพัง" และ "ต้องการอาศัยรวมอยู่กับบิดา มารดา หรือญาติ"

ความต้องการด้านร่างกายทุกข้อกับสถานภาพการยอมรับการสมรสของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ความต้องการด้านร่างกายกับระดับเศรษฐกิจฐานะของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการรับประทานอาหารเช้า เช่น แป้งจืด เค็มจืด เปรี้ยวจืด" "ต้องการดื่มน้ำธรรมดา" และ "ต้องการดื่มน้ำหวานหรือน้ำอัดลม"

3. ค่าร้อยละและความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ กับระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐกิจฐานะของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์หขอมูลพบว่า

3.1 ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ มากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป เมื่อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยจะได้อดังนี้ "ต้องการให้บิดา มารดา ญาติพี่น้อง พุ่กขุยเกี่ยวกับการตั้งครรรกด้วยควมยินยอม" "ต้องการให้สามีเป็นบู่ปล้องคุ้มครองตลอดไป" "ต้องการดูแลบุตรด้วยตนเอง" "ต้องการให้คนรู้จักแสดงความยินดีที่ตั้งครรรก" "ต้องการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่" "ต้องการให้สามีเป็นเพื่อนไปในที่ต่าง ๆ เช่น เล่นซ้อของ พามาฝากครรรก" "ต้องการให้บุตรในครรรกมีเพศตรงกับความค้อองการของสามี" และ "ต้องการปรึกษาหารือปัญหาด้านจิตใจกับบุคลากรทางการแพทย์"

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ กับตัวแปร 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐกิจฐานะ ของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณารายด้านผลปรากฏว่า

ความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ กับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่" "ต้องการยกบุตรให้คนอื่น" และมีความต้องการอย่างอื่น ๆ เช่น "ต้องการให้มารดาเข้ามาเยี่ยม" "ต้องการให้สามีเข้าใจ" และ "ต้องการปรึกษาหารือกับพี่สะใภ้"

ความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ กับลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการให้สามีเป็นเพื่อนไปในที่ต่าง ๆ เช่น เล่นซ้อของ พามาฝากครรรก" "ต้องการให้สามีเป็นบู่ปล้องคุ้มครองตลอดไป"

ความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ กับสถานภาพการยอมรับการสมรสของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการให้คนที่รู้จักแสดงความยินดีที่แต่งงาน" "ต้องการดูแลบุตรด้วยตนเอง" "ต้องการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่" และ "ต้องการยกบุตรให้คนอื่น"

ความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ ทุกข้อกับระดับเศรษฐฐานะของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การอยุ่และและความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านสังคม กับระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐฐานะของกลุ่มตัวอย่าง

4.1 การอยุ่และของกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการด้านสังคม ร้อยละ 50 ขึ้นไป เมื่อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย จะได้ดังนี้ "ต้องการทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว" "ต้องการให้เพื่อนมาเยี่ยมที่บ้านบ่อย ๆ" "ต้องการมีแหล่งช่วยเหลือด้านการเงิน" "ต้องการคุยกับหญิงตั้งครรภ์" "ต้องการให้บุคลากรทางการแพทย์ไปเยี่ยมที่บ้าน" "ต้องการทำงานร่วมกับเพื่อน เช่น เกม" "ต้องการเก็บตัวอยู่กับบ้าน" และ "ต้องการมีสถานที่รับช่วยดูแลบุตรให้สักระยะหนึ่ง"

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านสังคมกับตัวแปร 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐฐานะของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณารายด้านแล้วสรุปปรากฏว่า

ความต้องการด้านสังคมกับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการเรียนหนังสือต่อไปภายหลังคลอดบุตรแล้ว" "ต้องการเห็นราเมื่อไถ่ยคนตรีหรือเสียง เพลงที่เร้าใจ" "ต้องการเก็บตัวอยู่กับบ้าน" และ "ต้องการให้บุคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ พยาบาล สังคมสงเคราะห์ ผู้ช่วยพยาบาล ไปเยี่ยมที่บ้าน"

ความต้องการด้านสังคมทุกข้อกับลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความต้องการด้านสังคมทุกข้อกับสถานภาพการยอมรับการสมรสของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความต้องการด้านสังคมกับระดับเศรษฐกิจฐานะของกลุ่มก็มีความสัมพันธ์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการมีแหล่งให้ความช่วยเหลือด้านการ
เงิน"

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า

ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยกับระดับการศึกษาของวัยรุ่นทั้งครรภ์มีความ
สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ด้านร่างกาย
ในหัวข้อ "ต้องการห้องที่เย็นพักผ่อนหย่อนใจ" "ต้องการอ่านหนังสือและ/หรือฟังเพลงอยู่
ในบ้าน" "ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะ 1 - 3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์" และ
"ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะ 4 - 6 เดือนของการตั้งครรภ์" ด้านจิตใจ อารมณ์
ในหัวข้อ "ต้องการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่" "ต้องการยกบุตรในคนอื่น" และมีความต้องการ
อย่างอื่น ๆ เช่น "ต้องการให้มารดามาเยี่ยม" "ต้องการให้สามีเข้าใจ" และ "ต้องการ
ปรึกษานักจิตวิทยาที่ปรึกษา" ด้านสังคมในหัวข้อ "ต้องการเรียนหนังสือต่อไปภายหลังคลอดบุตร
แล้ว" "ต้องการทราบว่าเมื่อใดขึ้นคนตรีหรือเสียงเพลงที่เราใจ" "ต้องการเก็บตัวอยู่กับบ้าน"
และ "ต้องการให้บุคลากรทางการแพทย์ไปเยี่ยมที่บ้าน"

ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยกับลักษณะครอบครัวของวัยรุ่นทั้งครรภ์มีความ
สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะบางข้อในด้านร่างกายและด้านจิตใจ
อารมณ์ เท่านั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ด้านร่างกายในหัวข้อ "ต้องการ
กินเล่นเช้า - เย็น" "ต้องการอาศัยอยู่กับสามีตามลำพัง" "ต้องการอาศัยอยู่กับบิดา มารดา
หรือญาติ" ด้านจิตใจ อารมณ์ ในหัวข้อ "ต้องการให้สามีเป็นเพื่อนไปในที่ต่าง ๆ" "ต้องการ
ให้สามีเป็นผู้คุมครองตลอดไป"

ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยกับสถานภาพการยอมรับการสมรสของวัยรุ่น
ทั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะบางข้อในด้านจิตใจ อารมณ์
เท่านั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ด้านจิตใจ อารมณ์ ในหัวข้อ "ต้องการให้
สามีเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองตลอดไป" "ต้องการให้คนที่รู้จักแสดงความยินดี" "ต้องการดูแลบุตร
ด้วยตนเอง" "ต้องการยกบุตรให้คนอื่น" และ "ต้องการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่"

ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยกับระดับเศรษฐกิจของวัยรุ่นทั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะบางข้อในค่านร่างกายและค่านสังคม เท่านั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ค่านร่างกายในหัวข้อ "ต้องการรับประทาน อาหารรสจืด" "ต้องการคั้นน้ำขรรพค" "ต้องการคั้นน้ำหวาน น้ำอัลมอนด์" ส่วนค่านสังคมในหัวข้อ "ต้องการมีแหล่งให้ความช่วยเหลือทางการเงิน"

5. คาร้อยละและความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านคำแนะนำ กับระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐกิจของกลุ่ม ตัวอย่าง

5.1 คาร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการด้านคำแนะนำมากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป เมื่อเรียงความล่าช้าจากมากไปน้อยจะไล่ดังนี้ ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับ "การเจริญเติบโตของเด็กในครรภ์" "การปฏิบัติตนขณะตั้งครรภ์" "การเตรียมตัวก่อนคลอด" และ "การวางแผนครอบครัว"

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการด้านคำแนะนำกับตัวแปร 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว สถานภาพการยอมรับการสมรส และระดับเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณารายค่านปรากฏว่า

ความต้องการด้านคำแนะนำทุกข้อกับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความต้องการด้านคำแนะนำทุกข้อกับลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความต้องการด้านคำแนะนำกับสถานภาพการยอมรับการสมรสของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหัวข้อ "ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของ เด็กในครรภ์"

ความต้องการด้านคำแนะนำทุกข้อกับระดับเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อาการนิกลจริตที่เล็กน้อย และความถี่ของการกำเริบของวัยรุ่นในระยะตั้งครรภ์ ปรากฏว่าอาการนิกลจริตที่เล็กน้อยมากที่สุดคือ อาการวิงเวียนศีรษะ หรือเป็นลม คิดเป็น ร้อยละ 66.0 รองลงมาคือ อาการแพทอง คิดเป็นร้อยละ 65.33 และอาการที่พบน้อยที่สุดคือ เส้นเลือดดำที่ขาโป่งพอง คิดเป็นร้อยละ 2.66 ส่วนความถี่ของการกำเริบเมื่อมีอาการ นิกลจริตปรากฏว่าวัยรุ่นในระยะตั้งครรภ์ ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับอาการแพทองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.66 รองลงมาคือคำแนะนำเมื่อมีอาการวิงเวียนศีรษะหรือเป็นลม คิดเป็น ร้อยละ 64.0 และที่ความต้องการคำแนะนำน้อยที่สุดคือ อาการ เส้นเลือดดำที่ขาโป่งพอง คิดเป็น ร้อยละ 6.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของวัยรุ่นในระยะตั้ง
 ครรภ์พบว่า วัยรุ่นตั้งครรถส่วนใหญให้ความสำคัญต่อความต้องการด้านร่างกาย ในหัวข้อ
 "ต้องการให้รูปร่างเหมือนเดิมภายหลังคลอด" เป็นอันดับแรก (ตารางที่ 2) เนื่องจากวัยรุ่น
 เป็นวัยที่เปรี๊ยะมเต็มคอกนมแรกแย้ม จึงสนใจเรื่องความสวยงามของร่างกายมากเป็นพิเศษ
 ทั้งนี้เพื่อคังคูกิจจากเพศตรงข้าม¹ แต่เมื่อวัยรุ่นเกิดการตั้งครรถ รูปร่างที่เคยไค้คังส่วนก็
 เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะบริเวณหน้าท้องและทรวงอกจะขยายใหญ่ขึ้น อาจทำให้วัยรุ่นตั้ง
 ครรภ์รู้สึกว่ รูปร่างของตนเองไม่นาถู คังนั้นวัยรุ่นตั้งครรถส่วนใหญจึงต้องการให้รูปร่างของ
 ตนเองเหมือนเดิมภายหลังคลอด นอกจากนี้วัยรุ่นตั้งครรถส่วนใหญยังต้องการทำงานเบา ๆ ที่
 บ้าน เช่น กวาดบ้าน ซักผ้า วิกผ้า เป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นตั้งครรถ
 ส่วนใหญมีอาชีพแม่บ้าน (ตารางที่ 1) ซึ่งการที่ไม่ไค้ทำงานนอกบ้าน จึงทำให้วัยรุ่นตั้งครรถ
 ต้องการทำงานบ้านแทน และวัยรุ่นส่วนใหญต้องการถ่ายไค้เองโดยไมคังต้องใช้ช่วย มีวัยรุ่นตั้ง
 ครรภ์เพียงส่วนน้อยที่คังการใ้ยาระบายเป็นบางครั้ง ซึ่งการปฏิบัติคังกล่าวก็คังเกิดผลคัง
 คังการตั้งครรถ ในทำนองเดียวกันวัยรุ่นตั้งครรถส่วนใหญต้องการคลอดไค้เองโดยธรรมชาติ
 คังการกั้มน้ำขรรคมา คังการปรึกษาศพทุกคังครั้งเมื่อเจ็บป่วย ซึ่งก็พบว่ามีวัยรุ่นตั้งครรถ
 จำนวนเพียงเล็กน้อยเช่นเดียวกันที่คังการใ้แพทย์ช่วยคลอดไค้โดยการผ่าคังคังเอาไค้คังออกทาง
 หน้าท้อง หรือใ้เครื่องคูกหรือคังคังคังออกมา คังการกั้มน้ำมันเมา เช่น สุรา เบียร์ และ
 คังการซื้อยาปรับประคังเองเมื่อเจ็บป่วย (ตารางที่ 1) แสดงว่ความต้องการด้านร่างกาย
 ของวัยรุ่นในระยะตั้งครรถส่วนใหญเป็นความต้องการที่สอดคล้องคังการปฏิบัติคังที่ถูกต้องและเป็น
 ความต้องการ เช่นเดียวกันคังความต้องการของหญิงตั้งครรถทั่ว ๆ ไป แต่มีความต้องการบาง
 อย่างที่วัยรุ่นตั้งครรถต้องการ แต่เป็นคังที่ยังไมคังถูกต้องเหมาะสมนั้นก็คือ "การปรับประคัง
 อาหารรสจืด เช่น เผือกจืด เค็มจืด เปรี้ยวจืด" "การมีความสัมพันธ์ทางเพศคังสามีใน

¹ประสาร์ มาศากุล ๗ อยุขยา, "วัยรุ่นคังการอะไร." ไกล่หมอ หน้า 27.

ในระยะ 1 - 3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์ ซึ่งจากความเหมาะสมแล้วหญิงตั้งครรภ์ทุกคน ควรรกเว้น เพราะจะเกิดอันตรายต่อทารกในครรภ์ ดังนั้นพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงาน ในแผนกฝากครรภ์ควรตระหนักในเรื่องนี้ และควรหาวิธีแก้ไขเพื่อช่วยเหลือให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ รู้จักการปฏิบัติที่ถูกต้องในขณะที่ตั้งครรภ์ และความข้องการอีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจคือ "ความ ต้องการพักอยู่กับสามีตามลำพัง" พบว่า วัยรุ่นตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ต้องการแยกครอบครัวออกมา อยู่กับสามีตามลำพังมากกว่าที่จะอาศัยรวมอยู่กับครอบครัวเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติ ของวัยรุ่นต้องการอิสระ และต้องการแสดงความสามารถของตนเอง หรืออาจเป็นเพราะปัจจุบัน สังคมไทยได้รับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามากขึ้น ค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างครอบครัวที่นิยมการสร้างครอบครัวชายเหมือนสมัยก่อนนั้น ก็ค่อย ๆ ลดลงไปอีกประการหนึ่งก็คือประเทศไทย เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้นลักษณะครอบครัวของคนไทย จึงเปลี่ยนจากครอบครัวชาย มาเป็นครอบครัวเดี่ยว

ส่วนความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์นั้น วัยรุ่นตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ ต้องการให้มีความ รวด ญาติพี่น้อง พุฒคุยเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ด้วยความมีดีใจมีมากเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ เพราะวัยรุ่นตั้งครรภ์ส่วนใหญ่เป็นการตั้งครรภ์ในสมรส และ วัยรุ่นตั้งครรภ์ต้องการให้สามี เป็นผู้ปกป้องคุ้มครองตลอดไป เป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้เนื่องจากว่า วัยรุ่นตั้งครรภ์กลุ่มตัว อย่างเกือบครึ่งหนึ่งแยกครอบครัวออกมาอยู่ตามลำพังกับสามี (ตารางที่ 1) ดังนั้นสามีจึงมี บทบาทเป็นที่พึ่ง และให้ความคุ้มครองแทนบิดามารดา และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ วัยรุ่น ตั้งครรภ์ส่วนใหญ่มีอาชีพแม่บ้าน ดังนั้นจึงต้องให้สามีเป็นผู้นำครอบครัวโดยหารายได้มาจุนเจือ ครอบครัว วัยรุ่นตั้งครรภ์จึงต้องการให้สามีเป็นผู้คุ้มครองตลอดไป นอกจากนี้วัยรุ่นตั้งครรภ์ "ต้องการให้คนที่รู้จักแสดงความยินดีที่ตั้งครรภ์" และ "ต้องการดูแลบุตรด้วยตนเอง" จำนวน เท่ากับ "ต้องการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่" ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องและควรปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง แต่ ในทางตรงข้าม มีวัยรุ่นตั้งครรภ์จำนวนเล็กน้อย "ต้องการยกบุตรให้คนอื่น" ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในสมรส และครอบครัวให้การยอมรับเป็นส่วน ใหญ่ ดังนั้นจึงมีทัศนคติที่ดีต่อการตั้งครรภ์ และต่อทารกในครรภ์ และประการสุดท้ายซึ่ง เจ้าหน้าที่ประจำแผนกฝากครรภ์ควรสนใจคือ วัยรุ่นตั้งครรภ์จำนวนมากต้องการปรึกษาหารือ บัญชีหากันจิตใจกับบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งพบถึงร้อยละ 73.3 ดังนั้นเมื่อมีวัยรุ่นตั้งครรภ์ มารับบริการ ควรให้ความสนใจและเป็นกันเอง นอกจากการซักถามปัญหาทางด้านร่างกาย

ควรมองปัญหาทางจิตใจของเขาด้วย

ในแง่ความต้องการทางสังคม วัยรุ่นตั้งครม "ต้องการทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวภายหลังคลอด" มากเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นตั้งครมส่วนใหญ่มีอาชีพแม่บ้าน และภาวะเศรษฐกิจของครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และค่อนข้างต่ำเป็นส่วนมาก (ตารางที่ 1) เมื่อมีสมาชิกของครอบครัวเพิ่มขึ้นจึงมีผลกระทบต่อกำไรจ่ายภายในครอบครัว ดังนั้นวัยรุ่นตั้งครมจึงต้องการออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พาณี บงโคยทุท ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของมารดาครมแรก ซึ่งพบว่า มารดาครมแรกที่มาฝากครมที่โรงพยาบาลศิริราช คิดว่า จะต้องมีการเตรียมตัวเพื่อหางานทำสำหรับอนาคตต่อไป ภายหลังจากบุตร เกิดออกมาแล้ว¹ และวัยรุ่นตั้งครมยังต้องการให้เพื่อนมาเยี่ยมที่บ้านบ่อย ๆ มากเป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พัฒนาการด้านสังคมวัยรุ่นมีความต้องการเพื่อนมากกว่าวัยอื่น ๆ ดังนั้นถึงแม้จะตั้งครมก็ยังต้องการให้เพื่อนมาเยี่ยมที่บ้าน เพื่อว่า เมื่อมีปัญหาก็คจะสามารถปรึกษาเพื่อนได้ นอกจากนี้ยังทำให้มีความรู้สึกอบอุ่นใจที่เพื่อนมาเยี่ยม ประกอบกับวัยรุ่นส่วนใหญ่ต้องการที่จะมีบุตรและตั้งครมในสมรส (ตารางที่ 1) จึงไม่ต้องการปิดบังเรื่องการตั้งครมกับเพื่อน ๆ วัยรุ่นตั้งครมต้องการคุยกับหญิงตั้งครมมากพอ ๆ กับต้องการให้บุคลากรทางการแพทย์ไปเยี่ยมที่บ้าน ซึ่งอาจเนื่องจากวัยรุ่นตั้งครมต้องการทราบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครมเพื่อสร้างความมั่นใจในขณะตั้งครมว่าตนเองสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ส่วนความต้องการสถานที่รับช่วยดูแลบุตรให้สักกระยะหนึ่ง ปรากฏว่าวัยรุ่นตั้งครมมีความต้องการไม่มากนัก เพราะวัยรุ่นส่วนใหญ่ต้องการที่จะดูแลบุตรด้วยตนเอง (ตารางที่ 7) และมีวัยรุ่นตั้งครมเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดที่ต้องการแต่งกายด้วยชุดที่มีสีสัน สดตามแฟชั่นของวัยรุ่น แสดงว่า ถึงแม้จะตั้งครมวัยรุ่นก็ยังคงมีความต้องการความสดใสจากเครื่องแต่งกาย และต้องการให้ตนเองทันสมัย อยู่เสมอซึ่งเป็นพัฒนาการทางสังคมอย่างหนึ่งของวัยรุ่น

¹พาณี บงโคยทุท, "ปัญหาและความต้องการของมารดาครมแรก : ศึกษาเฉพาะผู้มารับบริการในแผนกสูติกรรม โรงพยาบาลศิริราช," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520), หน้า ก.

2. ผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของวัยรุ่นในระยะตั้งครรภ์
กับระดับการศึกษาสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางข้อของคำถามร่างกาย
จิตใจ อารมณ์ และสังคม เมื่อพิจารณาารายคำถามปรากฏว่า

คำถามร่างกายสัมพันธ์กับในหัวข้อ "ต้องการทอง เที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ" "ต้อง
การอ่านหนังสือและ/หรือฟังเพลงอยู่ในบ้าน" "ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะ 1 - 3
เดือนแรกของการตั้งครรภ์" และ "ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีในระยะ 4 - 6 เดือน
ของการตั้งครรภ์" ซึ่งแสดงว่าวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา
อาชีวศึกษา และไม่ได้รับการศึกษา มีความต้องการในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน (ดูภาคผนวก
หน้า 106) กล่าวคือ วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา มีความต้องการทอง เที่ยว
พักผ่อนหย่อนใจในระยะตั้งครรภ์มากกว่าวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาชั้นอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 16 - 17 ปี ซึ่งจัด
เป็นวัยรุ่นตอนกลาง¹ จึงมีความต้องการที่จะทอง เที่ยวไปความสวยงามที่ต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ เป็น
ความต้องการกลับสังคมที่วัยรุ่นในระยะนี้ต้องการมากที่สุด นอกจากนั้นการศึกษาจะช่วยให้นักศึกษ
รู้จักปรับตัวได้ดีขึ้นและสามารถหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีต่าง ๆ ได้มากขึ้น ซึ่งการพักผ่อนหย่อนใจ
โดยการทอง เที่ยวก็เป็นการปรับตัวเพื่อลดความเครียดวิธีหนึ่งด้วย และวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ไม่ได้
เรียนหนังสือ ต้องการฟังเพลงอยู่บ้านมากกว่าวัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
สาเหตุที่วัยรุ่นกลุ่มนี้ไม่ได้เข้าโรงเรียนจึงมีเพื่อนน้อย โดยเฉพาะ เป็นเพื่อนที่อยู่ใกล้บ้าน
เดียวกันเท่านั้นหรืออาจจะรู้สึกว่าตนเองมีปมค้อย ดังนั้นจึงไม่ต้องการออกไปพบปะสังสรรค์กับ
ใคร ๆ ส่วนวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับ
สามีในระยะ 1 - 3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์ และในระยะ 4 - 6 เดือนของการตั้งครรภ์
มากกว่าวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาชั้นอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นกลุ่มนี้มีระดับการศึกษา
ค่อนข้างต่ำ จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในอันตรายนที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์

¹ สุธิตา เจริญสุข, จิตวิทยาพัฒนาการ เด็กและวัยรุ่น (กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์โอเคเนชั่น, 2520), หน้า 50.

และกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือก็ด้วยอันตรายน่ามากเกินไปจึงทำให้มีความต้องการที่จะมีเพศสัมพันธ์กับสามีในจำนวนที่ค่อนข้างต่ำกว่าทุกระดับการศึกษา

ด้านจิตใจ อารมณ์ สัมพันธภักดิ์ในหัวข้อ "ต้องการเลี้ยงบุตรควมนแม่" "ต้องการยกบุตรให้คนอื่น" ต้องการคนอื่น ๆ คือ "ต้องการให้สามีมาเยี่ยม" "ต้องการให้สามีเข้าใจ" และ "ต้องการปรึกษาปัญหาที่ปรึกษา" แสดงว่าวัยรุ่นตั้งครรภที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการในเรื่องเหล่านี้แตกต่างกัน (ดูภาคผนวกหน้า 106)

กล่าวคือวัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและวัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีความต้องการเลี้ยงบุตรควมนตนเองมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษา และมีชมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นที่มีการศึกษาสูงย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของนมแม่ จึงต้องการที่จะเลี้ยงบุตรควมนตนเอง ส่วนวัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือไม่สามารถประกอบอาชีพที่มีหลักฐานมั่นคงได้และส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจึงไม่มีเงินพอที่จะซื้อนมผสมมาเลี้ยงบุตร จึงต้องเลี้ยงควมนตนเอง เช่นเดียวกัน ส่วนในเรื่องต้องการยกบุตรให้คนอื่น วัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาชั้นอาชีวศึกษามีความต้องการยกบุตรให้คนอื่นมากกว่ากลุ่มอื่น ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นกลุ่มนี้ตั้งครรภในขณะที่กำลังศึกษา จึงต้องการกลับเข้าศึกษาต่อ ดังนั้นจำเป็นต้องยกบุตรให้คนอื่น เพื่อดูแลแทน นอกจากนี้วัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และมีชมศึกษา มีความต้องการคนอื่น ๆ อีก คือต้องการให้มารดาเยี่ยม ต้องการให้สามีเข้าใจ และต้องการปรึกษาปัญหาที่ปรึกษา

ความต้องการด้านสังคมสัมพันธ์กันในหัวข้อ "ต้องการเรียนหนังสือต่อไปภายหลังคลอดบุตรแล้ว" "ต้องการเห็นว่าเมื่อใดมีคนตรีหรือเสียงเพลงที่เร้าใจ" "ต้องการเก็บตัวอยู่บ้าน" "ต้องการให้บุคลากรทางการแพทย์ไปเยี่ยมที่บ้าน" แสดงว่าวัยรุ่นตั้งครรภที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการด้านสังคมในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน (ดูภาคผนวกหน้า 105)

กล่าวคือ วัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาชั้นอาชีวศึกษาต้องการเรียนหนังสือต่อไปภายหลังคลอดบุตรแล้วมากกว่าวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาชั้นอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นกลุ่มนี้ตั้งครรภขณะที่กำลังศึกษาเล่าเรียน ดังนั้นจึงต้องการกลับเข้าไปเรียนต่ออีกเพื่อให้สำเร็จความหลักสูตร และเพื่อจะไถ่เอาความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไป นอกจากนี้วัยรุ่นตั้งครรภที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษายังต้องการเห็นว่าเมื่อใดมีคนตรีหรือเสียงเพลงที่เร้าใจมากกว่าวัยรุ่นตั้งครรภที่มีระดับการศึกษาชั้นอื่น ๆ ส่วนวัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือไม่ต้องการในเรื่องนี้เลย แสดงว่าการได้รับการศึกษา

ทำให้คนมีพัฒนาการในการ เข้ากลุ่มรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งการเต้นรำ ฟังเพลงร่วมกับเพื่อนก็เป็นวิธีเข้าสังคมอย่างหนึ่ง นอกจากนี้วัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีความ ต้องการที่จะ เก็บตัวอยู่มากกว่าวัยรุ่นที่ได้เรียนหนังสือในระดับต่าง ๆ อีกทั้งต้องการให้ บุคลากรทางการแพทย์ไปเยี่ยมที่บ้านด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นทั้งครรรกที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ขาดความมั่นใจที่จะ เข้าสู่สังคม และอาจคิดว่าตนเองมีปมก้อย จึงพยายามหนีสังคม แต่ อยากรู้ก็ถามในการตั้งครรรกครั้งนี้วัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือก็ยัง ต้องการที่จะให้บุคลากรทาง การแพทย์ไปเยี่ยมที่บ้านแสดง ว่ามีความเป็นห่วงสุขภาพตนเองและต้องการความช่วยเหลือจาก ทีมสุขภาพอย่างใกล้ชิด

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของวัยรุ่นในระยะ ตั้งครรรกมีความสัมพันธ์กับลักษณะครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เฉพาะบางข้อ ในด้านร่างกาย และด้านจิตใจ อารมณ์ เท่านั้น เมื่อพิจารณาจากปรากฏว่า

ด้านร่างกาย สัมพันธ์กันในหัวข้อ "ต้องการเล่นเซ้า - เบ้น" "ต้องการ อยู่กับสามีตามลำพัง" "ต้องการพักรวมอยู่กับบิดา มารดา หรือญาติ" แสดงว่าวัยรุ่นตั้งครรรก ที่มีลักษณะครอบครัวต่างกันมีความต้องการด้านร่างกายแตกต่างกัน (ดูภาคผนวกหน้า 107) กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่นที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว มีความต้องการเล่นเซ้า - เบ้น มากกว่า ครอบครัวขยาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในครอบครัวเดี่ยวนั้น วัยรุ่นมีอิสระที่จะทำอะไรได้ตาม ความพอใจ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความกลัวของผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงมีเวลาว่างมากกว่า แต่ในกลุ่มวัยรุ่น ที่อาศัยรวมอยู่กับครอบครัวเดิมของฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งอาจมีความเกรงใจผู้ ใหญ่และมีภาระกิจต่าง ๆ มากกว่า เพราะ เป็นครอบครัวใหญ่กว่า ถ้าปลื้มตัวออกมาเล่นเซ้า จะทำให้ผู้ ใหญ่ เข้าใจผิดว่า ต้องการหลบเลี่ยงการทำงานบ้าน ดังนั้นจึงต้องการเล่นเซ้า - เบ้น ในจำนวนที่น้อยกว่า และวัยรุ่นที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว ต้องการที่จะพักอยู่กับสามีตามลำพัง ส่วนวัยรุ่นที่มีลักษณะ ครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย ก็ต้องการพักรวมอยู่กับบิดา มารดา หรือญาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วัยรุ่นที่แต่งงานแล้วแยกครอบครัวออกมาอยู่กับสามีตามลำพัง ก็มีความสุขมีความสุขอิสระและเคย ชินต่อสภาพการณ์นี้แล้ว ในทำนองเดียวกัน วัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับครอบครัวเดิมก็มีความอบอุ่นและ เคยชินต่อสภาพการณ์เช่นเดียวกัน จึงต่างพอใจกับสภาพที่เป็นอยู่

ด้านจิตใจ สัมพันธ์กันในหัวข้อ "ต้องการให้สามีเป็นเพื่อนไปในที่ต่าง ๆ" และ "ต้องการให้สามีเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองกลลออกไป" แสดงว่าวัยรุ่นตั้งครรรกที่มีลักษณะ

ครอบครัวต่างก็มีความต้องการกันจิตใจในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน (ดูภาคผนวกหน้า 107) กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่นที่มีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว มีความต้องการเรื่องทั้ง 2 นี้มากกว่า อาจเป็นเพราะวัยรุ่นที่แยกครอบครัวออกมาอยู่ต่างหาก จะยึดสามีเป็นที่พึ่งมากที่สุด ไม่ว่าจะทำอะไรก็จำเป็นต้องปรึกษาสามี หรืออาจเป็นเพราะวัยรุ่นยังไม่เป็นตัวของตัวเองดีพอ ดังนั้นเมื่อจะไปไหนก็ตามจึงต้องการสามีไปช่วยเพื่อความมั่นใจว่าตนเองจะปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง

ส่วนความสัมพันธ์กับลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กัน อาจเป็นเพราะว่าไม่ว่าจะเป็นครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยาย วัยรุ่นที่มาฝากครรภ์มีความต้องการกันสังคมไม่แตกต่างกัน

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของวัยรุ่นในระยะตั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์กับสถานภาพการยอมรับการสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะบางข้อในกรณีใจ อารมณ์ เมื่อพิจารณารายค่าปรากฏว่า

ด้านจิตใจสัมพันธ์กันในหัวข้อ "ต้องการให้สามีเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองตลอดไป" "ต้องการให้คนที่รู้จักแสดงความยินดี" "ต้องการดูแลบุตรด้วยตนเอง" "ต้องการยกบุตรให้คนอื่น" และ "ต้องการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่" แสดงว่าวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่มีสถานภาพการยอมรับการสมรสต่างกันจะมีความต้องการในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน (ดูภาคผนวกหน้า 108) กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในสมรส "ต้องการที่จะให้สามีเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองตลอดไป" "ต้องการให้คนที่รู้จักแสดงความยินดีกับการตั้งครรภ์" "ต้องการดูแลบุตรด้วยตนเอง" และ "ต้องการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่" มากกว่าวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์นอกสมรส ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในสมรสมีทัศนคติที่ดีต่อสามี คอบุตรในครรภ์ และต่อสถานภาพการครองเรือน ดังนั้นจึงมีความต้องการในเรื่องดังกล่าวมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีคู่หา ในทางตรงข้ามกลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์นอกสมรส มีความต้องการยกบุตรให้คนอื่นมากกว่าวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในสมรส ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อประสบความล้มเหลวในชีวิตสมรสผลพลอยได้จากการสมรสที่ไม่ถูกต้อง คือทารกในครรภ์จึงเป็นตัวแทนของความพลวร้าย ความเสื่อมเสียต่าง ๆ ดังนั้นวัยรุ่นจึงไม่ต้องการบุตรและต้องการยกบุตรให้คนอื่น ซึ่งสอดคล้องกัน ฮอลลิงซ์เวิร์ธ (Hollingsworth) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์เมื่อถึงระยะที่ 3 ของการตั้งครรภ์จะตกอยู่ในภาวะเครียดที่หนักที่สุด โดยเฉพาะวัยรุ่นที่ไม่ได้สมรสหรือมีภาวะกักกันจากครอบครัว จะลำบากใจในการวาง

แผนการเลี้ยงดูบุตร ส่วนใหญ่จะต้องการยกบุตรให้คนอื่น¹

ส่วนความต้องการกางเกงและกางเกงขาสั้น กับ สถานภาพการยอมรับการสมรส ไม่สัมพันธ์กัน ทั้งนี้แสดงว่า ไม่ว่าจะตั้งตัวรกรากในสมรส หรือนอกสมรส มีความต้องการกางเกงและกางเกงขาสั้นไม่แตกต่างกัน

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการกางเกงขาสั้นของวัยรุ่นในระยะตั้งครรภ มีความสัมพันธ์กับระดับเศรษฐฐานะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะบางข้อในกางเกงขาสั้นและกางเกงขาสั้น เมื่อพิจารณาจากปรากฏว่า

กางเกงขาสั้น มีความสัมพันธ์กันในหัวข้อ "ต้องการรับประทานอาหารรสจัด" "ต้องการคั้นน้ำขรรพลา" "ต้องการคั้นน้ำหวาน หรือน้ำอัลลัม" แสดงว่าวัยรุ่นตั้งครรภที่มีระดับเศรษฐฐานะต่างกัน มีความต้องการในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน (ดูภาพผนวหน้า 109) กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่นที่มีเศรษฐฐานะระดับต่ำ มีความต้องการรับประทานอาหารรสจัดมากกว่ากลุ่มที่มีเศรษฐฐานะระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวัยรุ่นที่มีฐานะยากจน จะมีบริโภคนิสัยที่ไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับ โฟเจล (Fogel) และ วูด (Woods) ที่กล่าวว่า วัยรุ่น โดยเฉพาะผู้หญิงมีบริโภคนิสัยที่ไม่ถูกต้องกับความต้องการของร่างกาย ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีฐานะยากจน² ส่วนในเรื่องความต้องการน้ำดื่ม กลุ่มวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐฐานะระดับต่ำต้องการคั้นน้ำขรรพลา มากกว่า และกลุ่มที่ร่ำรวยหรือมีระดับเศรษฐฐานะระดับสูง ต้องการคั้นน้ำหวานหรือน้ำอัลลัม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคนจนไม่สามารถซื้อของที่ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายได้ น้ำหวาน น้ำอัลลัม จัดอยู่ในประเภทเครื่องดื่มที่ฟุ่มเฟือย เพราะไม่จำเป็นต่อร่างกาย ไม่ลืมหิได้ แต่พวกนิยมดื่มเพราะรสชาติของ เครื่องดื่มดังกล่าวดีกว่าน้ำขรรพลา แต่ราคาก็แพงกว่าด้วย ซึ่งคนจนนี้ไม่ต้องการคั้นน้ำหวาน น้ำอัลลัม อาจเป็นเพราะไม่มีเงินซื้อ หรืออาจมีสิ่งอื่นที่จำเป็นต่อซ้อมากกว่า

¹Dorothy Reycroft Hollingsworth and A. Karen Kessles Kreutner, Adolescent Obstetrics & Gynecology, p. 183.

²Chatherine Ingram Fogel and Nancy Fugate Woods, Health Care of Women : A Nursing Perspective, p. 200.

ความต้องการด้านจิตใจ กับระดับเศรษฐฐานะ ไม่มีความสัมพันธ์กัน แสดงว่า
 วิทยุตั้งครรถที่มีระดับเศรษฐฐานะต่างกัน มีความต้องการด้านจิตใจไม่แตกต่างกัน

ความต้องการด้านสังคมสัมพันธ์กันในหัวข้อ "ต้องการมีแหล่งช่วยเหลือด้านการ
 เงิน" กล่าวคือ กลุ่มวิทยุตั้งครรถที่มีเศรษฐฐานะระดับต่ำ มีความต้องการความช่วยเหลือด้าน
 การเงินมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากความจริงที่ว่า คนที่มีความพร้อมด้านการเงินอยู่
 แล้วย่อมมีปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคมน้อยกว่าผู้ที่ฐานะยากจน ดังนั้น วิทยุตั้งครรถที่มีฐานะ
 ยากจนจึงต้องการความช่วยเหลือด้านการเงินมาก เพราะเมื่อมีสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้นก็
 จำเป็นต้องมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นด้วย

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการด้านค่าแนะนำบางข้อของวิทยุตั้งครรถ
 สัมพันธ์กับสถานภาพการยอมรับการสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าวิทยุ
 ตั้งครรถที่มีสถานภาพการยอมรับการสมรสต่างกันมีความต้องการด้านค่าแนะนำในเรื่องดังกล่าว
 แตกต่างกัน (ดูภาคผนวกหน้า 108) กล่าวคือ วิทยุตั้งครรถในสมรส มีความต้องการ
 ค่าแนะนำเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเด็กในครรภ์มากกว่าวิทยุที่ตั้งครรถนอกสมรส ทั้งนี้
 อาจเป็นเพราะวิทยุที่ตั้งครรถในสมรส มีความต้องการที่จะมีบุตร จึงต้องการทราบการ
 เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับทารกในครรภ์ด้วยความถูกต้อง และเป็นห่วง ส่วนความต้องการด้านค่า
 แนะนำของวิทยุตั้งครรถกับคู่แพร่อื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว และ
 ระดับเศรษฐฐานะ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า
 ถึงแม้วิทยุตั้งครรถที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ลักษณะครอบครัวแตกต่างกัน และระดับ
 เศรษฐฐานะแตกต่างกัน แต่มีความต้องการด้านค่าแนะนำไม่แตกต่างกัน

7. อาการนิกลบกดที่เกิดขึ้นขณะตั้งครรถนั้น วิทยุที่มาฝากครรถส่วนใหญ่มีอาการ
 วิงเวียนศีรษะ และ/หรือ เป็นลม และมีอาการแพ้ท้อง เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ร่วมด้วย
 ซึ่งกลุ่มอาการดังกล่าวมักเกิดขึ้นกับหญิงตั้งครรถในระยะแรก ๆ และเป็นอาการที่ก่อให้เกิดความ
 ไม่สบายทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงทำให้กลุ่มวิทยุตั้งครรถที่ต้องการค่าแนะนำเกี่ยว
 กับการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอาการดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พาณี บงใจยุทธ
 โดยศึกษาปัญหาและความต้องการของมารดาครรถแรก พบว่า สตรีที่มาฝากครรถที่โรงพยาบาล
 ศิริราช มีปัญหาทางร่างกายในระยะตั้งครรถ เช่น เกี่ยวกับการศึกษาครั้งนี้คือ สตรีที่มา

ฝากครรภ์ส่วนใหญ่ มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน รับประทานอาหารไม่ค่อยได้ และเบื่ออาหาร¹

ส่วนอาการที่พบบ่อยที่สุดคือ อาการเส้นเลือดดำที่ขาโป่งพองเนื่องจากอาการดังกล่าวไม่ค่อยเกิดกับสตรีที่ตั้งครรภ์ชาวเอเชีย² ทั้งนี้จึงพบว่า วัยรุ่นที่มาฝากครรภ์มีอาการดังกล่าวเป็นจำนวนน้อย ทั้งนี้จึงมีผู้สนใจต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องนี้บ่อยลงไปด้วย (ตารางที่ 22)

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติกรพยาบาล

ควรจัดคลินิกฝากครรภ์สำหรับวัยรุ่นตั้งครรภ์โดยเฉพาะ ซึ่งอาจจัดในท่านอนกึ่งเขียงกับคลินิกหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเสี่ยงสูง (High Risk of Pregnancy) ทั้งนี้เพราะจะช่วยให้การค้นหาปัญหาและความต้องการของวัยรุ่นตั้งครรภ์เป็นไปได้โดยง่ายมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือมารดาวัยรุ่น เป็นต้นว่าการจัดการรักษาแบบกลุ่ม (Group therapy) และการนำเอาทฤษฎีระบบมาใช้กับกลุ่มวัยรุ่นตั้งครรภ์

ข. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาพยาบาล

ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ควรอธิบายและเน้นอันตรายของการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นและผลเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อนักศึกษาพยาบาลจะนำไปใช้ในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ค. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

> ควรศึกษาความต้องการด้านสุขภาพอนามัย หรือ ความต้องการด้านอื่น ๆ ของวัยรุ่นตั้งครรภ์ในต่างจังหวัด ทั้งนี้เพื่อจะลดทราบความต้องการของวัยรุ่นตั้งครรภ์ทั่วประเทศ และเพื่อการให้ความช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการ

¹พาณี บงใจยุทธ. "ปัญหาและความต้องการของมารดาครรภ์แรก : ศึกษาเฉพาะผู้มารับบริการในแผนกสูติกรรม โรงพยาบาลศิริราช." หน้า ก.

²วราวุธ สุมาวงศ์. คู่มือการฝากครรภ์และการคลอด. (กรุงเทพฯ : ภาควิชาสูติศาสตร์ - นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522). หน้า 132.